

Wymagania edukacyjne z geografii – klasa 5

OCENIE PODLEGAJĄ WYMIENIONE FORMY AKTYWNOŚCI UCZNIA (również w sytuacji nauki w sposób zdalny):

- Wypowiedzi ustne, prace pisemne (kartkówki z trzech ostatnich lekcji, inne np. sprawdzające wybrane umiejętności, interpretacja treści mapy, znajomość rozmieszczenia państw i obiektów geograficznych, graficzne przedstawianie zjawisk przyrodniczych),
- Aktywność praca na lekcji (indywidualna i w zespołach grupowych: zaangażowanie, umiejętność komunikowania się i współpracy w zespole, korzystanie z różnych źródeł informacji, efektywność pracy),
- Podstawowe umiejętności praktyczne (czytanie mapy, wykonywanie i interpretacja rysunku poziomicowego, odwzorowanie jej wybranych treści, orientacja w terenie – położenie, kierunki, dokonywanie podstawowych obliczeń stosowanych w geografii, czytanie i graficzna interpretacja danych liczbowych
- referaty, plakaty, makiety i inne opracowania tematyczne do lekcji, opracowania do projektów realizowanych w środowisku,
- Aktywność obejmująca prezentowanie wyników swojej pracy w różnej formie
- Odpowiedz ustna i praca na lekcji podlegają ocenie na bieżąco

Podczas oceniania w zależności od formy brane są pod uwagę jakość, poprawność, terminowość i systematyczność .

W przypadku sprawdzianów pisemnych stosowane są kryteria punktowo/procentowe - przyjęte w Statucie Szkoły.

W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce uniemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki – nauczyciel stosuje obniżenie wymagań i dostosowuje się do uwag zawartych w przedłożonej opinii.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- w pełni opanował umiejętności i wiadomości z podstawy programowej, - biegle posługuje się terminologią geograficzną oraz mapą,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów geograficznych,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- w pełni opanował wymagania zawarte w podstawie programowej.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował w pełnym zakresie umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności, - aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- opanował znajomość mapy
- umiejętnie korzysta bez pomocy nauczyciela z różnych źródeł wiedzy.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe
- rysuje podziałkę liniową

- wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę
- oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej
- wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa
- wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim
- wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową
- przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie,
- charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce
- opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu
- opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz
- przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim
- opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego
- przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy
- omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej
- przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy
- omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej
- charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej
- omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych
- charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej
- charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach
- opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala,
- podaje przyczyny odkryć geograficznych

- wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo
- opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba
- wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza
- wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów
- porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym
- wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych
- przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej
- charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego
- charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów
- omawia klimat stref pustyń gorących i pustyń lodowych
- omawia rzeźbę terenu pustyń gorących
- omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego
- charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry
- charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- bierze czynny udział w lekcji, wykonuje prace domowe,
- poprawnie posługuje się terminologią geograficzną

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie, stosuje legendę mapy do odczytania informacji
- odczytuje skalę mapy
- rozróżnia rodzaje skali
- oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy
- odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej, wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta,
 - podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym
 - określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski
 - przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji
 - omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego
 - wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego
 - przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej
 - wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej
 - opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego
 - wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej
 - przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej
 - omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji
 - wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr
 - wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego
 - omawia cechy pogody w górach
- wyjaśnia, co to siatka geograficzna i siatka kartograficzna
- wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie
- porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów, omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych, omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej

- wyjaśnia znaczenie terminów: *preria, pampa*
- omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów
opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyń gorących i pustyń lodowych
- wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego
- wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego
- wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry
- wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje
- charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach
- opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach

-samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe, w zadaniach trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela

- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,

- korzysta z pomocą nauczyciela z różnych źródeł wiedzy,

- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale zdarzają się w nich błędy,

- w miarę poprawnie stosuje terminologię geograficzną.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie terminów: *mapa, skala, legenda mapy*
- wymienia elementy mapy
- wyjaśnia znaczenie terminów: *wysokość bezwzględna, wysokość względna*
- odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej
- podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych
- wymienia różne rodzaje map
- wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy
- wymienia pasy rzeźby terenu Polski
- wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie
- wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego
- wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim

- wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego
- wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie
- odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim
- wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką
- wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką
- wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej
- podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy
- określa położenie Warszawy na mapie Polski
- wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy
- wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską
 - wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej
 - wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe
- wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie
- wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych
- wyjaśnia znaczenie terminu *pogoda*
- wymienia składniki pogody
- wyjaśnia znaczenie terminu *klimat*
- wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi
- wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi
- wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej
- podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji
- rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych
- wyjaśnia znaczenie terminów: *sawanna*, *step*
- wskazuje na mapie strefy sawann i stepów
- wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów
- wyjaśnia znaczenie terminu *pustynia*

- wskazuje na mapie obszary występowania pustyń gorących i pustyń lodowych
- rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyń gorących i pustyń lodowych
- wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich
- wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy
- pracuje niesystematycznie,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela,
- nie zna podstawowych terminów geograficznych